

טיוטת חוק משק הדלק (קידום התחרות)(תיקון)(תיקון מס' 3), התשפ"א-2021 – הסמכת
ועדת השרים לענייני חקיקה

הצעה להחלטה

מחליטים:

- א. לאשר עקרונית את טיוטת חוק משק הדלק (קידום התחרות)(תיקון)(תיקון מס' 3), התשפ"א-2021, המצורפת.
- ב. להסמיך את ועדת השרים לענייני חקיקה לאשר, על דעת הממשלה, את הנוסח הסופי של הצעת החוק שתוגש לכנסת.
- ג. בהתאם לסעיף 81(ג) בתקנון הכנסת, לבקש מוועדת הכנסת לקצר את תקופת ההנחה ולהקדים את הדיון בהצעת החוק.
- ד. בהתאם לסעיף 88(ב) בתקנון הכנסת, לבקש מוועדת הכנסת להתיר את הקריאה השניה בהצעת החוק ביום הנחתה על שולחן הכנסת.

דברי הסבר

רקע כללי

סעיף 4(ב) לחוק משק הדלק (קידום התחרות), התשמ"ד-1984 (להלן – החוק) קובע כי חברת דלק לא תתקשר בחוזה להקמת תחנת תדלוק או בחוזה בלעדיות אם תחנת התדלוק ממוקמת במרחק של 1 ק"מ או פחות בדרך עירונית או בדרך שאינה דרך עירונית – במרחק של 10 ק"מ או פחות הנמדדים לאורכם של כבישים, ממקום שבו נמצאת תחנת תדלוק אחרת, שבה נמכר דלק של אותה חברת הדלק.

סעיף קטן (ג) מוסיף כי הוראות סעיף קטן (ב) לענין התקשרות בחוזה להקמת תחנת תדלוק יחולו, בשינויים המחויבים, גם על מפעיל תחנת תדלוק אם במרחקים המפורטים באותו סעיף קטן יש לאותו מפעיל זכות להפעיל תחנת תדלוק נוספת.

עם זאת, הממונה על התחרות לפי חוק התחרות הכלכלית, התשמ"ח-1988 רשאי לאשר, בהחלטה מנומקת, הקמת תחנת תדלוק באופן שאינו עומד בתנאי האמור, אם שוכנע שההתקשרות לא תגביל באופן משמעותי את התחרות בעסקים באותו אזור.

סעיף זה נחקק לראשונה בחוק משק הדלק (קידום התחרות)(תיקון), התשנ"ח-1998 ותוקפו הוגבל לשבע שנים. בחוק משק הדלק (קידום התחרות)(תיקון)(תיקון) התשע"ח-2018 הוארך תוקף הסעיף בעשר שנים נוספות ולאחר מכן בחוק משק הדלק (קידום התחרות)(תיקון)(תיקון מס' 2), התשס"ח-2008 עד יום כ' באב התשפ"א (29 ביולי 2021).

בדיקה של רשות התחרות מעלה כי קיימת בעיית תחרות אזורית במגזר תחנות הדלק ובהתאם לכך בכוונתה להציע תיקון לחוק. עם זאת, מדובר בהליך חקיקה מורכב, ועד לסיומו מוצע להאריך בחמש שנים נוספות את תוקף הסעיף הקיים, שנותן מענה חלקי לנושא התחרות בין תחנות הדלק.

בשל קוצר הזמן עד פקיעת הסעיף הנוכחי, ומאידך גיסא מאחר שמדובר בהמשך מצב קיים, מבוקש לקצר את לוחות הזמנים לחקיקת התיקון המאריך את תוקף הסעיף הקיים.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

התיקון ימנע נסיגה במאמצים לקידום התחרות בין תחנות התדלוק

תקציב

לאור העובדה שמאריכים תוקפו של הסדר קיים, אין השפעה על התקציב ועל התקן המנהלי.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

אין

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת בסמכותם

שרת הכלכלה תומכת

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

אין

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

אין מניעה משפטית

סיווגים

סיווג ראשי : 07 חקיקה ממשלתית ;

תחום פעולה עיקרי : 05 תשתיות וסביבה ;

מוגש על ידי שרת האנרגיה

ה' באב התשפ"א

14 ביולי 2021

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה:

טיוטת חוק משק הדלק (קידום התחרות)(תיקון)(תיקון מס' 3), התשפ"א-2021 – הסמכת ועדת השרים לענייני חקיקה

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטי המשפטיים:

מוצע כי הממשלה תאשר עקרונית את טיוטת חוק משק הדלק (קידום התחרות)(תיקון)(תיקון מס' 3), התשפ"א-2021 המצורפת, ותסמיך להסמיך את ועדת השרים לענייני חקיקה לאשר, על דעת הממשלה, את הנוסח הסופי של הצעת החוק שתוגש לכנסת. כמו כן מוצע לבקש מוועדת הכנסת לקצר את תקופת ההנחה ולהקדים את הדיון בהצעת החוק, וכן להתיר את הקריאה השניה בהצעת החוק ביום הנחתה על שולחן הכנסת. עניינה של טיוטת החוק הוא בהארכת תוקף של סעיף בחוק משק הדלק (קידום התחרות), התשנ"ד-1994, אשר מגביל את היכולת של חברת דלק להקים ולהפעיל תחנת דלק חדשה בסמיכות לתחנת דלק קיימת שלה, וזאת במטרה להגביר את התחרות במגזר תחנות התדלוק. ברקע ההצעה עומדת עבודה מקצועית של רשות התחרות, אשר הסיקה כי קיימת בעיית תחרות אזורית בין תחנות התדלוק, ובהתאם לכך בכוונתה ליזום תיקון לחוק אשר יבטיח את התחרות האזורית. עד אז מבוקש לשמר את המצב הקיים, ולמנוע את פקיעתו של סעיף 4 לחוק. בשל המועד הקרוב של פקיעת החוק, מוצע לקצר את כל הליכי החקיקה.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

בחוק עצמו תיתכן פגיעה בחופש העיסוק או בחופש הקניין של בעלי תחנות תדלוק, אך זו נעשית בחקיקה ראשית, לתכלית ראויה, של קידום התחרות ומתוך כך לרווחת כלל הצרכנים, ובמידה שאינה עולה על הנדרש.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

היועץ המשפטי של רשות התחרות הודיע כי אין מניעה משפטית

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

אין מניעה משפטית לאשר את הצעת ההחלטה.

סגנית בכירה ליועץ המשפטי -

המשרד האנרגיה

תפקיד

חתימה

חגית אייזנמן-מלכה

שם

ד' באב התשפ"א

13 ביולי 2021

תאריך

טיוטת חוק משק הדלק (קידום התחרות)(תיקון)(תיקון מס' 3), התשפ"א-2021

א. שם החוק המוצע

חוק משק הדלק (קידום התחרות)(תיקון)(תיקון מס' 3), התשפ"א-2021

ב. מטרת החוק המוצע, הצורך בו, עיקרי הוראותיו והשפעתו על הדין הקיים

סעיף 4 לחוק משק הדלק (קידום התחרות), התשמ"ד – 1984 קובע מגבלות לעניין מרחק בין תחנת דלק שמוקמת לבין תחנות דלק של אותו ספק דלק. בחוק משק הדלק (קידום התחרות)(תיקון), התשנ"ח – 1998 הוגבל תוקף סעיף זה עד יום כ' באב, התשפ"א – 29.07.2021. החוק המוצע מבקש להאריך את תוקף הסעיף בחמש שנים נוספות.

בדיקה של רשות התחרות מעלה כי הסעיף שמוצע להאריך את תקפו נותן מענה חלקי לנושא התחרות בין תחנות הדלק, וכי יש לעודד תחרות אזורית במגזר זה. בהתאם לכך בכוונתה לקדם תיקון לחוק משק הדלק (קידום התחרות). עם זאת, מדובר בהליך חקיקה מורכב, ועד לסיומו מוצע להאריך את תוקף הסעיף הקיים.

ג. השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה, תקנים במשרדי הממשלה וההיבט המינהלי.

לאור העובדה שמאריכים תוקפו של הסדר קיים, אין השפעה על התקציב ועל התקן המנהלי.

ד. עמדות שרים אחרים

שרת הכלכלה – תומכת

ה. ההיבט המשפטי

עמדת המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט כלכלי) היא כי אין מניעה משפטית להעלאת טיוטת החוק לאישור ועדת השרים לענייני חקיקה.

ו. להלן נוסח החוק המוצע ודברי הסבר

טיוטת חוק משק הדלק (קידום התחרות)(תיקון)(תיקון מס' 3), התשפ"א-2021

1. תיקון סעיף 4 בחוק משק הדלק (קידום התחרות)(תיקון), התשנ"ח-1998¹, בסעיף 4(ג), במקום "כ' באב, התשפ"א (29 ביולי 2021)" יבוא "י"ז באב התשפ"ו (31 ביולי 2026)".

דברי הסבר

סעיף 1 סעיף 4(ב) לחוק משק הדלק (קידום התחרות), התשמ"ד-1984 (להלן – החוק) קובע כי חברת דלק לא תתקשר בחוזה להקמת תחנת תדלוק או בחוזה בלעדיות, אם תחנת התדלוק ממוקמת במרחק של 1 ק"מ בדרך עירונית או 10 ק"מ בדרך אחרת, מתחנת תדלוק אחרת, שבה נמכר דלק של אותה חברת הדלק. סעיף קטן (ג) מוסיף כי הוראות סעיף קטן (ב) לעניין התקשרות בחוזה להקמת תחנת תדלוק יחולו, בשינויים המחויבים, גם על מפעיל תחנת תדלוק אם במרחקים המפורטים באותו סעיף קטן יש לאותו מפעיל זכות להפעיל תחנת תדלוק נוספת. עם זאת, הממונה על התחרות לפי חוק התחרות הכלכלית, התשמ"ח-1988 רשאי לאשר, בהחלטה מנומקת, הקמת תחנת תדלוק באופן שאינו עומד בתנאי האמור, אם שוכנע שההתקשרות לא תגביל באופן משמעותי את התחרות בעסקים באותו אזור. סעיף זה נחקק לראשונה בחוק משק הדלק (קידום התחרות)(תיקון), התשנ"ח-1998 ותוקפו הוגבל לשבע שנים. בחוק משק הדלק (קידום התחרות)(תיקון)(תיקון) התשע"ח-2018 הוארך תוקף הסעיף בעשר שנים ולאחר מכן בחוק משק הדלק (קידום התחרות)(תיקון)(תיקון מס' 2), התשס"ח-2008 עד יום כ' באב התשפ"א (29 ביולי 2021). בדיקה של רשות התחרות מעלה כי קיימת בעיית תחרות אזורית בין תחנות התדלוק ובהתאם לכך בכוונתה להציע תיקון לחוק. עם זאת, מדובר בהליך חקיקה מורכב, ועד לסיומו מוצע להאריך בחמש שנים נוספות את תוקף הסעיף הקיים, שנותן פתרון חלקי לבעיית התחרות בין תחנות התדלוק

¹ ס"ח התשנ"ח, עמ' 287; התשע"ח, עמ' 682.